Ն՝ 563 — 1879 ՄԱՅԻՍ 19 ՇՈՒՐԱՄԱՆ ԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ — ԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

ԱՊՕՆԷ ՏԻՑԱԹԼԱՐԸ
Մէջիտիյէ 20 զրուշտան

ՍԻՍԱՄՊՕԼ ԻՃԱՐԷՆ

Պէր սէնէլիք . . . 140 ղ.
Կէմէ այլդ . . . 75 »
Ուչ այլդ . . . 40 »

Վիլայաթա եախօտ Օսմանը կու էֆրէնտ բօսթասը իլէ իրսալ օլունաճաղար իչիւն,

Պէր սէնէլիք . . . 200 ղ.
Կէմէ այլդ . . . 110 »
Ուչ այլդ . . . 60 »
Բօսթա իւճրէթի տահիլ տիր։

ԹԷՐՃԻՄԱՆԸ ԷՖԷՐԻՍ

ՄԷՎԼՈՒՏԸ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԻ ԻԼՄԻՅԻ ՎԷ ՄԻԼԼԻՅԻ ՎԷ ՍԱՒՐԻՅԻՅԻ ՀԱՄԻ ԵՒ ԱՄԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԷՐ

ԻԼԱՆԱԹ ՏԻՑԱԹԼԱՐ
Գէհէր սահիրը իչիւն

1 վէ 2 ինճի սահիֆէլէրէ 5 ղ.
3 իւնճիւ սահիֆէյէ 4 »
4 իւնճիւ սահիֆէյէ 2 »

Խոթամ։ Պանդայ Շիրքէթի վէ ուսմուրու սարրաֆիյէյէ այնա օլան իլանաթըն պէյէր սրրասը
2 վէ 3 ինճի սահիֆէլէրէ 6 ղ.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ 4 »

Զիյատէ միւատէթ իչիւն իլանաթա այրի բահաղարըղ օլուր։

Մէվատը նաֆիսյա տայիր պէնտէր մէճմանէն գատրուլ օլունաճաղ վէ տէրճ օլունմայան եվրաղ, իսատէ օլունմայաճաղ։

Գագըր 1 ղրուշ

Իտարէխանէսի վէ մաթպասը, Եթամպոլտա Պապը Ալի հատտէսինտէ էսկի Պապը Զաքիյէ սոդաղը քէօշէսինտէ նումէրո 8 տէ տիր։ — Ղազէթանըն ուսուրը իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քեֆֆիյէյի մէվատտ հազգինտա, Միւտիրի զաղէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունաճաղը կիպի, քեֆֆիյէյի մէքեաթիպին տահի անրն նամրնա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իտէր։

ԱՍԻԹԱՆԷ 19 ՄԱՅԻՍ

ՀԱԼԸ ՀԱՋԸՐ

Մալիւմ օլաուղու վէճհէյ, զաղէթանըզըն իլք սահիֆէսինէ պէր միւթառ տէրճ իթտիյիմիզ «Հալը Հաջըր» սէրլէվհալը պէնտէր, էքսէրիա ուսմուրը սէյասյէյ մէ տահիմլէնէ այնա խէյլէր տէ, ուսմուրը միլլէթի հաղրկամիզ տահի խուսուսէյնէ Պէրլին ահտնամէսինին ադամընտան սօղրա հէման պէօյլէ պիր սուբէթ արզը օլուսզունտան, պապէն Հալը հաղրը պըրասընտա օնտան տահի պահս իթմէք լազըմ կէլուր, անճաք տիւնքի Մարէն զաղէթասը Ներսէս Սրբազան հազրէթլէրինին իսթիֆասընտան թուսթուրաբաղ, ուսմուրը միլլէթի հաղրկամիզ հագգընտա էֆքեարըմըզա մուվաֆֆըգ կիւզէլ պիր պէնտը մահասուս նէզր իթմիշ՝ օլաուղունտան, այնէն պէրլէշմէհի գլոր տէրճինի թէնսիպ իթմիշիզ տիր։

Բաթրիգ Ներսէս Սրբազան հազրէթլէրինին, պիր գաչ այ էվվէլ իսթիֆա իթմիշ օլաուգլարը մալիւմ տիւր։ պու իսթիֆանըն սէպէպի, Զէյթուն էրմինիլէրինէ հագարէթ վէ հագսըզլըգ իսիլմէսի վէ պիրլայրի հագդէն ատամլար թէզգէֆ օլունմասը։ Բաթրիգխանէէ թէսլիմի լազըմ կէլէն բուհանիլէրին տահի պիրլայրի հագդէն հապս օլունմասը իւզէրինէ, Պապը Ալիյէ իթմիշ օլաուգլարը թէպլիղաթըն մէսմու օլմամասընա մէպնի տիր։

Պու իսթիֆա վէրիլտիքտէն սոնրա, Պապը Զապթիյէտէ մահպուս պուլունան բուհանիլէր Բաթրիգխանաէէ թէսլիմ օլունմուշ տուր։

Պունտան աղնաշըլըյօր քի, Բաթրիգ էֆ. հազրէթլէրինին պու մահպուսլարը իսթէմէէէ հագդը վար ըմիշ. էկէր պու հագդը էվվէլտէն թանըրմըշ օլայտը, իսթիֆայէ մէճպուր օլմայաճաղլար ըրը։

Լաքին միւշարիէյհ հազրէթլէրի բէք կէճ զուհուր իտէն պու իճապլէթի քեաֆի կէօրմէյէրէք, իսթիֆալարընա ըսրար իթմէքտէ տիրլէր։

Հալէպ վէ Մարաշա կէօնտէրիլէն պօմիսիօն, օրալարտա պու գատար այտան պէրու մահպուս պուլունան էրմէնիլէրին սէպլիլինի թախլիյէ իթմէքտէ տիր։

Յէմէք օլույօր քի, Բաթրիգ հազրէթլէրինին պու պիչարէլէրին թախլիյէյի սէպիլի իչին, Պապը Ալի նէզտինտէ ըսրար իթմէյէ հագդլարը վար իմիշ. օ վաղըթտան պէրու պու պիչարէլէրին բէք չօղու մահպուսխանէտէ վէֆաթ իթմիշ տիր։

Ներսէս Սրբազան հազրէթլէրի պու թամիրին բէք կէճ վագը օլաուղունու, վէ պունուն իլէ պէրաբեր քեաֆի օլմադըգընը կէօրմէքտէ տիր. հալա պու կիւն բէք չօղ էրմէնիլէր մահպուս պուլունույօր։ Զէյթուն էհալիսի, վէրկիլերին չօգ լուզունտան, վէ Զէրքէսլէր իլէ Քիւրտլէրին միւճաղաթ կէօրմէքսիզին, իթտիքլէրի սուի հարաքեաթտան չիքեայէթ իթմէքտէ տիրլէր. պունուն իչին, Ներսէս Սրբազան հազրէթլէրի ատ, իսթիֆաարընա ըսրար իտիյօրլար։ Պիր թարաֆտան տահի էրմէնի միլլէթի, բաթրիգլէրինին քէնտիլէրինէ իթտիքլէրի հիմմէթլէրի, վէ միլլէթին սատտէթի իչին, կէօսթէրտիքլէրի սատագաթ ու զայրէթի պիլտիքլէրինտէն, իթթիֆագը արա իլէ, իսթիֆալարընը գապուլ իթմէքտէ տիրլէր։

Բաթրիք հազրէթլէրի գարարլարընա ըսրար իթմէքտէ օլուպ, նիհայէթ պու մուգավէմէթտէն եօրուլարագ, պիր աղ իսթիրահաթ իթմէք իչիւն, քէօյէ չէքիլմիշլեր տիր։

Ինթիզամը մուհաֆազա իթմէք իչիւն, Բաթրիգ վէքեաղէթինտէ պուլունմագ իւզրէ, Բաթրիգ հազրէթլէրի իլէ էրմէնի միլլէթի Պապը Ալիյէ պիր սէր բիսգօպոս թագտիմ իթմիշլեր իսէ տէ, Պապը Ալի պունա ճէվապ վէրմէմիշ վէ պու վէճհ իլէ Պապը Ալի իլէ Բաթրիգխանէ պէյնինտէ միւնասէպաթ, բէսմէն գաթ օլունմուշ տուր։

Պու հալին իճապ իտէճէյի մատտի ույկունսուզլուգլարը, վէ էրմէնի միլլէթինէ իտէճէյի սուի թէէսիրին զիքրինտէն սարֆը նաղար իտէլիմ, լաքին հիւքիւմէթը Օսմանիյէ իլէ 3,000,000 տան զիյատէ թէպասընը վէքեալէթի բուհանիյէ վէ հնտանիյէ պէյնինտէ միւնասէպաթը բէսմէն գաթ օլունմասը մատտէսինին նէ՛ գատար զարիպ պիր շէյ օլաուզունու սեօյլէմէմէք էլիմիզտէն կէլմէյօր։

Հալ պու քի Բաթրիք վէքիլինին ինթիխապընա, Պապը Ալինին պէյան իտէճէք ճիտտի պիր իթիրազը օլաուզունա ինանամյըզ. պէղ զանն իտէրիզ քի, պու միւհիմմ հալ տայիմա չիքեայէթի մուճիպ օլան վէ հիչ պիր վազըթտա էքսիք օլմամագտա պուլունան իհմալ վէ կէվշէկլիյին նէթիճէսինտէն պաշգա պիր շէյ տէյիլ տիր։

Լաքին պու նիզամըզ հալը իճապ իթտիյի ույղունսուզլուգլարտան սարֆը նաղար, բէք էհէմմիյէթ վէրիլմէճէք վէ չօղ թէէսիֆ օլունաճագ պիր հալ վար տըր. Ասիա էրմէնիլէրինին չիքեայէթլէրի էքսիք օլմամագտա տըր։

Պէրլին մուահէտէսինին 61 ինճի պէնտինի տէր խաթըր իթմէք հալէ բէք միւնասիպ տիր։

Պու հալին կէլէճէյի մատտի ույկունսուզլուգլարը, վէ էրմէնի միլլէթինէ իտէճէյի սուի թէէսիրին զիքրինտէն սարֆը նաղար իտէլիմ, լաքին հիւքիւմէթը Օսմանիյէ իլէ 3,000,000 տան զիյատէ թէպասընը վէքեալէթի բուհանիյէ վէ հնտանիյէ պէյնինտէ միւնասէպաթը բէսմէն գաթ օլունմասը մատտէսինին նէ՛ գատար զարիպ պիր շէյ օլաուզունու սեօյլէմէմէք էլիմիզտէն կէլմէյօր։

Հալ պու քի Բաթրիք վէքիլինին ինթիխապընա, Պապը Ալինին պէյան իտէճէք ճիտտի պիր իթիրազը օլաուզունա ինանամյըզ. պէղ զանն իտէրիզ քի, պու միւհիմմ հալ տայիմա չիքեայէթի մուճիպ օլան վէ հիչ պիր վազըթտա էքսիք օլմամագտա պուլունան իհմալ վէ կէվշէկլիյին նէթիճէսինտէն պաշգա պիր շէյ տէյիլ տիր։

Լաքին պու նիզամըզ հալը իճապ իթտիյի ույղունսուզլուգլարտան սարֆը նաղար, բէք էհէմմիյէթ վէրիլմէճէք վէ չօղ թէէսիֆ օլունաճագ պիր հալ վար տըր. Ասիա էրմէնիլէրինին չիքեայէթլէրի էքսիք օլմամագտա տըր։

Պէրլին մուահէտէսինին 61 ինճի պէնտինի տէր խաթըր իթմէք հալէ բէք միւնասիպ տիր։

Պունտան տօլայը, քիմսէնին միւճաղաթ կէօրտիյունիւ պիլմէյօրուզ, նէ բատիշահը սատրդ թէպասընա զուլմ իտէն մէմուրլարտան վէ նէ տէ էրմէնիլէրէ տայիմի սուրէթտէ միւսալլաթ օլան աշիրէթլէր էշգրեասընտան։ Պապը Ալի Անատօլուդա գօմիսիօնլար կէօնտէրմէքլէ պիր հարաքէթը ատիլանէտէ պուլունմուշ տըր. չիմտի պու գօմիսիօնլարա, էմմալէրինէ իպրէթ օլունմագ իւզրէ, պապը միւճաղաթլար իճրա իթմէք իչիւն էմր վիրմէքլէ պու հարաքէթը ատիլանէյի իքմալ իթմէսինի բիճա իտէրիզ։

Պէրլին մուահէտէսինին 61 ինճի պէնտինի զիքր իթտիք։

Պու պէնտին իճրասը մատտէսինին Պապը Ալիյէ տիւվելը մուազզամա թարաֆընտան թէքրիֆ օլունմասը բէք աղըր կէօրունմէճէք մի՞ տիր։

ԹԻԼԷԿՐԱՖ

Ամսոս Հավաս

Բարիս 29 մայիս

Բանամա պէլինի աշմաղ մէսէլէսինի թէտգիգ իտէն գոնկրէ, Բանամա թարիգիյէ Լիմոն քէօրֆէսինէ գատար պիր գանալ քեաշտ օլունմասընը գապուլ իթմիշ տիր։

Լօնտրա 29 մայիս

Լօրտլար գամարասընտա Մարդիսը Սալիզպուրի Պրիտտէ իսթիլալար զուհուր իթտիրինէ տայիր օլան պապը շայիաթը թէքզիպ իտէրէք, խրիսթիյան վէ միւսլիման թարաֆընտան ֆէվգէհատա հիւրմէթ ուրիյէթ օլունան Ֆօթիատէս բաշայը սէնա իտիյօր։ Միւշարիէյհ մարքիզ իսպանիա մէգալիտէրէս ամսոր ամ, Պրիտտիյէր ճէնարալիր պիր էնտի ֆուրուլմասընտան, տայիմ իշլերինտէ հէրէճան ու զայէան էքսիք տէյիլ տիր, վէ պունուն իչին էյի պիր ժամանտարա թէքրիպ իթմէյի տիր։

Մըսըր ժէնէրալ գօնսօլօսը Մ. Վիվիան անգարիա Ինկիլթէրրայա կէլէճէք տիր։

Մարսիլիա 30 մայիս

Ֆրանսա տէվլէթինին Տէրսաատէթ սէֆիրի Մ. Ֆուրնիյէ պու կիւն Բէրլին համ Ֆրանսըզ վաբօրույա Տէրսաատէթէ միւթէվճիհլիկ պուրատան հարէքէթ իյլէմիշ տիր։

Լօնտրա 29 մայիս

Պու կիւն կէրէք Բարիտէ, վէ կէրէք Լօնտրատա Պանգը Օսմանի թահվիլաթը արանըյօր իտի։

(Պու սապահ կէլէն Ռէեկրոֆլըր)

Բարիզ 30 մայիս

Բէրու տախիլինտէ քեային Լիմատան մէվրուտ պիր թէլեկրաֆա կէօրէ իքի Բէրու զըրհալը իլէ իքի ախշամ Զիլի սէֆինէսի արասընտա պիր մուհարէպէ վուգու պուրմուշ, վէ իքի Զիլի սէֆինէսիյլէ պիր Բէրու զըրհալը պաթմըշ տըր։

Գաթան 30 մայիս

Էթնա նամ եանար տաղն զայէանը արթմագտա տըր։

(Ավեսդ Հէրալտ տախտաս Ռէեկրոֆլըր)

Լօնտրա 30 մայիս

Մէսէլէի Մըսրիյէ հագդընտա Ֆըրանսա իլէ Ինկիլթէրա արասընտա միւզաքէրաթ հէնուզ պաղը թէֆերուաթ նօգթալարը իւզէրինէ աէվամ իտիյօր իսէ տէ, պիր իթթիֆագը գաթինին հուսուսի մուհագգագ տըր։

Պէրլին 30 մայիս

Պէրլինին Նէոյէ Տայէ Ալիհանէ Ցայրոնէկ նամ նիմրէսմի զաղէթասը, պու կիւն Իթալիանըն «Իթալիա Իռէտէնթա» նամ ֆրդասընըն նիւմայիշլերինէ տայիր պիր պէնտ նէշր իտիյօր։ Պու ֆրդա Իթալիանըն հէմ Գանունը Իսասիսի վէ հէմ տէ Աւըսթրիա իլէ օլան միւնասէպաթը ալէյհինտէ չէպտէն թատարուրաթ իթմէքտէ տիր։ Մէգքիւր զաղէթա, պունընա խիմամ վէրտիյի սըրասա Իթալիա հիւքիւմէթինէ խիմապէն տիյօր քի, պէօյէ նիւմայիշլերէ մուասատ օլունտուգտա, հէմ քէնտի վէ հէմ գօնշուսը օլան հիւքիւմէթլէր իչին մուխթարա վար տըր։

Պու տէֆա եէնիճէնին էն միւթէպէր ֆապրիկալարընը գօգուլու թիւթիւնլերինի 100տէ 50 էքսիյէլ Պէյօղլունտա Պաղար Ալմանը գարշըսընտա Իքիլիք օղլու Մ. Անթուանը թիւթիւնճիսիւքեանընտա, իշ պու մայիսին 20ինճի բաղար կիւնիւնտէն իթիպարէն 27ինճի բաղար կիւնիւնէ գատար էլինտէ պուլունան թիւթիւնլերի մէզատ իսէճէյինի վէ երինէ պուլունտուղու տիւքքեանը թէրք իթմէյէճէյինի տահի բաղալէլու միւշթերիլերինէ վէ էսնաֆընա իլան իտէր։ 3—3

ՏԱԽԻԼԻՅԻ

Մալիւմ օլան 21 միլեօնլըգ իսթիգրազ մէսէլէսի իչին Լօնտրատա պաղը պանքերլեր թարաֆընտան էվվէլքի կիւն պիր պէօյիւք մէճլիսագտա իսիլմիշ օրմաղլա պունտան միւհիմ խապէրլեր կէլմէսինէ պէքլէնիլտիկինի Վէսէր եաղըյօր։

— Ալէգօ բաշանըն Գուլկար էկզարգը թարաֆընտան խրատ օլունան նութգա Բուլմա ճէվապ վէրմէսի, Ֆիլիպէճէ խայը գէյլ ու գալը մուճիպ օլմուշ իմիշ։

— Բրէնս Պաթէնպէրկի վարնաեա մուվասէլէթինէ պիր պէեանամէ նէշր իտիպ, Պէրլին մուահէտէսի ալէյհինտէ թէշէպպիւսաթը մէֆսէսէթքեարանէյի մէն իտէճէյինի վիէննատա պէեան իլէմիշ տիր։

— Իրզի գավայիմ գօմիսիօնընա շիմտիյէ գատար 503,567 եիւզլիւք գայմէ իլէ 81 ղրուշ իանէ վէրիլմիշ տիր։

— Վիէննա սէֆիրի Լանէմրասա հագրէթլէրի շէհրի մէղբիւսէ միւվասէլէթ իթտիկինտէ, նաֆիա նէզարէթի մէմուրլէրինտէն Գրիգոր էֆ. տահի մայէթինտէ պուլունմուշ տուր։

— Բրէնս Պիզմարգ Արնաուտ մէպուսլարընը գապուլ իթմէմիշ տիր։

— Մուհարէպէի ախիրէ իւզէրինէ Շումնուտաքի իքինճի օրտու լագվ իտիլմիշ օլմաղլա, մէզքուր օրտունուն էտիրնէտէ թէէսիս իտիլէճէյի մէրվի տիր։

— Եունան թէպասընտան օլարագ Պէյօղլու վէ Թաթավլա ճիվարլարընտա թէօրէմիշ օլան պիր խայը սարիգլէր, պու քէրրէ տերտէսթ օլունարագ, տէվլէթը միշարիէյհա թէրճէմանը վէ գանչէլէրիյէսի թարաֆընտան վէրիլէն գարար մուճիպինճէ, մէմլէքէթլերի պուլունան Բիրէյէ կէօնտէրիլմիշլեր տիր։

— Ս. Երուսաղէմ իլէ Ամերիքա Բումբաթրիգլերի կէլէճէք բաղար իրթէսի կիւնիւ Տէրսաատէթ կէլէճէքլեր իմիշ։

ԵՆԻՃԷ ՐԻՆԴԷ ԴԷՊՔԸ

Պու տէֆա եէնիճէնին էն միւթէպէր ֆապրիկալարընը գօգուլու թիւթիւնլերինի 100տէ 50 էքսիյէլ Պէյօղլունտա Պաղար Ալմանը գարշըսընտա Իքիլիք օղլու Մ. Անթուանը թիւթիւնճիսիւքեանընտա, իշ պու մայիսին 20ինճի բաղար կիւնիւնտէն իթիպարէն 27ինճի բաղար կիւնիւնէ գատար էլինտէ պուլունան թիւթիւնլերի մէզատ իսէճէյինի վէ երինէ պուլունտուղու տիւքքեանը թէրք իթմէյէճէյինի տահի բաղալէլու միւշթերիլերինէ վէ էսնաֆընա իլան իտէր։ 3—3

ԽԻՒԼԱՍԱՅԸ

ԱՀՎԱԼԸ ՓՕԼԻԹԻԿԻՆ

Պու կիւնքի կիւնտէ, տէվլէթլէր պէյնինտէքի բօլիթիգա միւնասէպաթնա, վէ բօլիթիգանըն սուրէթը ումումիյէսինէ պիր նազար աթըլըր իսէ, միւշէվվէշ պիր հալ կէօրիւլիւպ, պիր նէթիճէ չԷԳԱՐԸԼՄԱԳ ՄԻՒՄՔԻՆ օլմազ։

Շարգտա վուգու պուլան մուհարէպէլէր, Էվրօբանըն էվվէլքի մուվաղէնէսինի պօղաուղու հալտէ, Պէրլին մուահէտէսինին էնիտէն պիր մուվաղէնէ կէթիրէճէյի մէմուլ իսի։ Անճագ կիւնտէն կիւնէ տէյիշէն բօլիթիգա սուրէթլէրինտէն անլաշըլըյօր քի, Պէրլին մուահէտէսի տէվլէթլէր պէյնինտէ պիր մուվաղէնէ կէթիրմէք չէօյլէ տուրսուն, օ մումաղէնէյի խայլը վագրէթ իչին մուհալ տերէճէսինէ վարտըրմըշ տըր։

Պէրլին մուահէտէսի, տէնիզէ աթըլան պիր թաշ կիպի, բօլիթիգա ալէմինի պիր հարէքէթէ կէթիրմիշ տիր քի, պու հարէքէթին սէնէլէրճէ տէվամը միւմքին տիր։ Պէրլին մուահէտէսի Շարգ մէսէլէսինի, արզու օլունտուղու վէճհ իլէ պիր սուրէթի գաթիյէտէ հալ իտէճէք, վէ տէվլէթլէրին ըէգապէթինէ մահալ պրագմայաճագ եէրտէ, Շարգ մէսէլէսինի եէնիտէն պիր թագըմ միւշքիլաթ վէ թէհլիքէլերէ ուղրաթմըշ, վէ տէվլէթլէր պէյնինտէ եէնիտէն պիր թագըմ ըէգապէթլէր զուհուրինէ սէպէպ օլմուշ տուր։

Մալիմ տիւր քի Շարգըն պու սոն մուհարէպէլէրինէ սէպէպիյէթ վէրէն, վէ Պէրլին մուահէտէսինին ագտընը մուճիպ օլան չէյ իչ Շըմալ տէվլէթի պէյնինտէքի իթթիֆագ իտի։ Պու իթթիֆագըն հալա պագի օլուպ օլմասընտան չիմտիլիք սէօզ օլմայօր իսէ աւ, պունուն պօղուլմասընա պիր սէպէպ կէօրիւլմէտիյինտէն հալա պագի օլտուղունա ինանըլապիլիր։

Պօսնա վէ Հէրսէքլէ Եէնի Բազարըն Աւսթրիա Թարաֆընտան իշղալ օլունմասը մատտէսի, Ռուսիայը մէմնուն իթմէտիյի կիպի, Աւսթրիա տախի, Ռուսիանըն Պուլկարիսթանը զարպ վէ ճէնուպա տօղրու թէվսի իթմէք էմէլինտէ պուլունմասընտան տօլայը մէմնուն օլմատըղընտան, պու իքի տէվլէթ պէյնինտէ պիր ազ պիւրուտէթ հասըլ օլմուշ իսէ տէ, ղաթէն Ռուսիա իլէ Աւսթրիանըն մէնաֆիի պիրպիրինէ թասան թասանա զրատ օլուպ, պէյնէրինտէքի իթթիֆագ մահզա Ալէմանիանըն սայ վէ թէվասսիթիւ իլէ հասըլ օլմուշ օլտուղունտան, եէնէ Ալէմանիանըն թէվասսիթիւ իլէ թէէլիֆի պէյն իթմիշ օլտուգլարը վէ եախօտ իտէճէքէրի շիւպհէսիզ տիր։

Ֆիլվագը Աւսթրիա հիչ պիր վագրէթ Ռուսիայա էլինի վէրիպ, քէնտիսիյէ տօսթ վէ միւթթէֆիգ օլմազ իտի։ Անճագ Ալէմանիանըն մէնֆաաթը, պու իքի տէվլէթէ միւթթէֆիգ պուլունմաղը, վէ պու իթթիֆագ իլէ քէնտիէրինի մուվագգաթէն միւսթէֆիթ իտերէք, իսթիգպալ իչին քէնտի իսթիֆատէսինի հազրըլամաղը իճապ իթտիյինտէն, Ալէմանիա պունարըն արասընա կիրիպ, վէ պիր էլինի պիրինէ, տիկէր էլինի տիկէրինէ վէրիպ, պու վէճհ իլէ պիրիպիրինէ էլինի վէրմէկէ ճէսարէթ իտէմէկէն ի-քի խասմի միւթթէֆիգ իտերէք, իթթիֆագը միւսէլլէսի մէյտանա կէթիրմիշ իտի։

Պու իթթիֆագ սէմէրէսինի վէրմէկէ պաշլայընճա, Ալէմանիա քէնտի թարաֆընտան իսթիղնա կէօսթէրէրէք, սէվգիյի էվլատընըն եէմէսինի քէնտի եէմէսինէ թէրճիհ իտէն չէֆագաթլը պիր վալիտէ կիպի, օ սէմէրէյի իքինէյէ քէսիպ, եարըսընը միւթթէֆիգլերին պիրինէ վէ եարըսընը տիկէրինէ վէրինճէ, միւթթէֆիքլերին հէր պիրի, սէմէրէնին հէպսինի քէնտիսի եէմէք իմմիտինտէ պուլունտուղունտան, պու թադսիմտէն տիկիր օրտուլար վէ պիր պիրինէ պիր խուսումէթ վէ բէգապէթ բէյտա իթտիլէր։ Ալմանեա սէսինի չԷԳԱՐՄԱՄԱՐ, իքինին էլլերինի էլինտէն պըրագարագ սիքիւթ իթմէքտէ տիր, լաքին եինէ օրթալարընտա տուրմագտան վազ կէչմէյօր. լիւզումունու կէօրինճէ եինէ իքիսինի տէ էլլերինտէն թութաճագ, վէ պարըշտըրըպ էօրիշտիրէճէք տիր։

Հագիգաթէն, կէչէնէրտէ բըրէնս Պիզմարգըն Ռուսիա իլէ Աւսթրիա պէյնինտէ իթթիֆագ վէ մուհապէթի իատէ իթմէք իւզրէ, թէտապիրի լաղըմէյէ թէշէպպիւս իթտիյի ռիվայէթ օլունտու։ Անտէն սօղրա պու ռիվայէթին սրհէթինի թասադիգ իտճէճէք պիր խապեր ալընամասը իսէ տէ, Ալմանիանըն բօլիթիգասը նէ էօյլէ աչըգ վէ զահիր եիւրիւր, նէ տէ ճէչէլ իլէ կիտէր. բրէնս Պիզմարգըն բօլիթիգասը բէք թէմքինլի, եավաշ, սաքին, սաղլամ տըր։

Էլհասըլ պու կիւնքի կիւնտէ իչ Շըմալ տէվլէթինին իթթիֆագը պօղուլմուշ կիպի կէօրիւնիւպ, պու իթթիֆագտան պիր նիշան կէօրիւլմէզ, վէ պէլքի պիլաքս պու իչ տէվլէթտէն իքիսի պէյնինտէ պիւրուտէթ կէօրիւնիւյօր իսէ տէ, իթթիֆագը միւսէլլէս ույումուշ տուր տէնիլէպիլիր, էօլմիւշ տիւր տէնիլէմէզ։ Բրէնս Պիզմարգ հէր նէ վագրէթ լիւզում կէօրիւր իսէ, պու իթթիֆագը ույանտըրապիլէճէք տիր։

Պու իթթիֆագ, ալաճաղը եօլուն պիրինճի մէնզիլինի ալմըշ տըր։ Շիմտի եօրկունլուգ ալմագ իչին, պիր վագրէթ իսթիրահաթ իտիպ, ույումասը լապիտ տիր։ Պու իսթիրահաթ մուվագգաթ տըր. չինքի իթթիֆագ եօլունու իքմալ իթմէմիշ տիր։ Պունուն իչին Պէրլին մուահէտէսի տէ մուվագգաթ սուրէթտէ պիր իսթիրահաթ էսպապընը հազրըլամըշ տըր։ Իքինճի մէնզիլի ալմագ վագրէթ կէլինճէ, իթթիֆագ ույանաճագ տըր։

Պինանէն ալէյհ, չիմտիքի հալտէ, իչ տէվլէթ պէյնինտէ պիր սօուգլուգ հրսս օլունուր իսէ, վէ հէր պիրինին այրըճա պիր մէսէլէ իլէ մէշղուլ պուլունտուղու կէօրիւլիւր իսէ, իթթիֆագը պօղուլտուղունա հավլ օլունմամըլը տըր. իթթիֆագ տայիմա պագի տիր։ Պու իչ տէվլէթտէն հէր պիրինին Էվրօբանըն պէօյիւք տէվլէթլէրի իչինտէ պիր խասիմ վէ բագիպի վար տըր. Ռուսիաեա Ինկիլթէրրանըն, Աւսթրիայա Իթալիանըն, Ալմանիայա Ֆրանսանըն բէգապէթի ասիքեար տըր։

Պու հալտէ, իչ Շըմալ տէվլէթինին իթթիֆագընա գարշը պու իչ ճէնուպ տէվլէթի տէ պէյնէրինտէ պիր իթթիֆագ իտերլէր իսէ, տէվլէթի Օսմանիյէնին տէ պու իքինճի իթթիֆագա տախիլ, վէ պայը քիչիք տէվլէթլէրին տէ լահրդ օրմասը մէմուլ օլտուղունտան, Շըմալ տէվլէթլէրինին իթթիֆագընա գարշը պիր գուվվէթ բէյտա օլմուշ, վէ Էվրօբանըն մուվազէնէսի մուհաֆազա իտիլմիշ օլուր։

Էյէր պու մուվազէնէնին լիւզումու ալընաշըլարագ, հուսուլի իչիւն չալըշըլմըշ օլա իտի, իշլեր պու հալէ կէլմէզ իտի։ Անճագ Ինկիլթէրրա տայիմա քէնտի մէնաֆիի մախսուսէսինի արայըպ, պէօյլէ ուզագտան թէհլիքէնին եօլունու քէսէճէք պիր բօլիթիգա թութմագ իսթէմէտիյինտէն, Ֆրանսա 70 վէ 71 թարիխլէրինտէ տիւչար օլտուղու միւսիպէթլէրտէն ճէսարէթինի զայպ իտիպ, Էվրօբանըն ումումի բօլիթիգասընա գարըշմագ իսթէմէտիյինտէն, վէ Իթալիա իսէ կեահ Ալմանիա վէ կեահ Ռուսիա թարաֆընտան ալտանարագ, միւթթէֆիգի թապիլէրի օլան Ինկիլթէրրա վէ Ֆրանսատան եիւրիւնիւ չէվիրիպ, Շըմալ տէվլէթլէրինէ մէյլ իթտիյինտէն, պու իթթիֆագ միւքին օլմամըշ, վէ պու վէճհ իլէ մուվազէնէ մուհաֆազա օլունամայարագ իշլեր պու հալէ կէլմիշ տիր։

Ֆիլվագը, Իթալիա պու կիւն ալտանմըշ օլտուղունու աղնատը։ Պու հագիգէթի աղնատըղընա մէպնի տիր քի, պու կիւն Շըմալ տէվլէթլէրինին իթթիֆագընա գարշը, Ղարպ տէվլէթլէրի պէյնինտէ պիր իթթիֆագըն իհթիյաճը պիրինճի օլարագ Ռոմատա հրսս օլունույօր։

Անճագ Շըմալ տէվլէթլէրի տիբլոմաթլըգտա տահա մահիր պուլունտուգլարընտան, Ղարպ տէվլէթլէրի պէյնինտէ իթթիֆագ իտճէճէք օլաալար պիլէ, բագիպլէրի պու իթթիֆագլարընը պօղմայա միւգթէտիր տիրլեր զանն իտերիզ։

Ֆրանսա պու գատար վագրէթ բօլիթիգա ալէմինտէն ուզագ գալարդտան սոնրա, Նիհայէթ բօլիթիգայա գարըշմայա, վէ պու տէվլէթ իլէ Ինկիլթէրրա պէյնինտէ էսկի միւնասէպաթ եէնիլէշմէէ պաշլար պաշլամագ, բրէնս Պիզմարգ, պունուն հուսուլինի մէն իչին, թէտպիրլեր տիւշիւնմէէ պաշլամըշ տըր։ Ֆրանսա իլէ Ինկիլթէրրա պէյնինտէ պիր ազ իխթիլաֆ զուհուրինի կէօրիւր կէօրմէզ, կեահ քէնտիսի տէ Ֆրանսանըն թէքլիֆաթընը իլթիզամ իլէ, վէ պու վէճհ իլէ Ֆրանսայը քէնտինէ ճէլպ իտերէք, Ինկիլթէրրայը եալընըզ պըրագմաճա, վէ կեահ Ինկիլթէրրաեա Ալէմանիա իլէ իթթիֆագ իթմէյի թէքլիֆ իտերէք, Ֆրանսայը արդատաշըզ պըրագմայա, վէհասըլ Ղարպ տէվլէթլէրի պէյնինտէ իթթիֆագընն հուսուլինի մէն իթմէէ չալըշմագտա տըր։

Մըսրը մէսէլէսի հադգընտա, Նէրտ Տէյնէ Ալէքսանդէ Տանֆորդ զաղէթասընընն պէեան իթտիյի ֆիքրինին տախի պէօյլէ պիր մագսատ մէպնի օլաճաղընտա շիւպհէ օլունմամայը տըր։ Բրէնս Պիզմարգ պու մէսէլէնին Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրրաճա պուլունտուղու հալ վէ սուրէթի անլամըշ, վէ օնուն իւզէրինէ պու մէսէլէտէ Ալմանիանըն տախի մէտիալի օլուպ, սայիր տէվլէթլէր սիքիթ իթտիքլերի հալտէ պիլէ, Ալմանիա տէվլէթինին խօտ պէ խօտ բայմաղ օլանա հոֆոֆտանա մուհաֆազա իտճէճյինի պէեան իթմիշ օլմայը տըր։

Էլ հասըլ Ղարպ տէվլէթլէրի պէյնինտէ էօյլէ պիր իթթիֆագ նիյէթի կէօրիւլմէտիյի հալտէ, Շըմալ տէվլէթլէրի իթթիֆագընն իքինճի մէնզիլի ալմասընա չէգտըղը կիւնտէն, Ղարպ տէվլէթլէրի տէ պէյնէրինտէ պիր իթթիֆագ ագտընա թէշէպպիւս իթմիշ օլա իտիլէր, Շըմալ տէվլէթլէրի պիր չէյ եարմայա միւգթէտիր օլամայաճագլար իտի. չիմտի էօյլէ պիր իթթիֆագ իթմէզլէր իսէ, պիր դաչ սէնէ սօղրա էլբօքա բօլիթիգասընն տիղկինին, թէմամը իլէ Շըմալ տէվլէթլէրինին էլինէ թէսլիմ իթմիշ օլաճագլար տըր։

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

Պիլէճիկ առաջնորդ ու ֆաղիլէթլու Շիշմանեան Ղեւոնդ վարդապետ, գազաի մէգքիւր գայմագամ ալէյհինտէ օլարագ Պրուսա վալիսինէ թագտիմ էյլէտիյի բրօթէսթանամէսինին պիր սուրէթինի թարաֆըմըզա իրսալ իթմիշ օլտուղունտան, պէր վէճհի զիյր տերճ օլունմուշ տուր։

ՍՈՒՐԷԹԸ ԻՍԹԻՏԱ

Մարուզը տաիի քէմինէլերի տիրքի,
Տաի՛ի քէմինէլերի Տէր Ալիէլի վէ Սալթանաթը Սէնիյէյ սաարդ գուլ վէ Թէպաա օլմագ չէրէֆինէ նայիլ օլտուղում իչիւն քէնտիմի պախթիար ատտ իթմէքտէ օլուպ Պիլէճիկ վէ Թէվապիի Էրմէնի մրլէթի իւզէրինէ պաֆէրմանը Ալի Մէրխասա պուլունտուղում հալտէ մինդայը՝ հատտ ուլյագաթ մէսալիհի ումումէ հալլինէ վէ մրլէթի տահանէմին սայէի իհսանվայէի ճէնապը միւլիւքէանէտէ, միթէհայեիզ օլտուղու հուգուգու մրլիէսի մուհաֆազասընա սայ ու իդտամ կէօսթէրմէյէ օլան վազիֆէի մուզատէսէի քէմթէրանէմին նէզտալի խրտիվ էֆիէմիլէրինէ մէմուլան (1) զիատէ մէրպութ սայըլաճաղը հագգը նամուսթէհագգը սահանէմտէ օլան թէվճհիհահթը մասլիյաթը միւշիրի ազամիլէրինէն պիլիրիմ։ Մէսալիհի ումումի սայը մէմուրլարա պէրապէր սայ կէօսթէրիլմէսիյլէ հալլ օլաճաղը մէտէնիյէթ վէ էհլիէթ չանընտան իքէն, գազամըզ գայմագամը Ապտուլլահ էֆէնտի պէնտէլէրի, պիլէմիմ հանկը սէպէպտէն ասլայը պունա իթթիֆար իթմէտի պէնտէլէրի, գավանիրի Տէվլէթը Ալիէ մէյտանտա օլտուղու հալտէ, մէմուրիյէտ պիր թագըմ նապէճա մուամէլէ իլէ հազգուգու մէմուրիյէի բայիմալ էյլէմէքտէ պուլունույօր քի նէզտի ֆիլտթուն սըժաթը խրտիվի էֆիէմիլէրինտէ մէճազ կէօրիւլմէյէճէկի կիւն կիպի աշիքար տըր էֆէնտիի մումաիլէյհ պէնտէլէրինին պունա միւմասիլ պիր թագըմ ույարույմազ հալլերինի իյզահ իթմէք, սըֆաթ վէ մէմուրիյէթը տահանէմին մաֆէվգինտէ պիր խուսուս օլուպ, ֆազաթ կէչէն բէնճէչնպիհ կիւնիւմէճլիտտէ թախթիհ օլունաճագ պիր մազպաթա միւնտէրիճաթընը մուպայէնէթինտէն տօլայը իյզահ պույրուլմասը իճատ օլունտուղու հէնկեամէ, էֆի՛ մումաիլէյհ պիր թագըմ անվալը նապէճասրյա մէօրը տահանէմ օլմամասընտա պէիս օլմասրը հուգուրու մէճլիսէ պէյան էյլէտիկի մուհաթիրմի ալէմարայի խրտիվիլերի պույրուլուր. վէ պու հալ իսէ պիզզաթ սըֆաթը բուհանիէի տահանէմի իխալ իթմիշ օլտուղու կիպի, էկէրչի մէճլիսի իտարէճէ թանզիմ օլունան մէզազրթտա մէօրը տահանէմ օլմամասընտա պէյիս եօգ իսէ մէճլիսճէ միւզաքէրէտէ տախի տահանէմ օլմամասընտա պէիս եօգ իսէ մէճլիսճէ միւզաքէրէտէ տախի մէրխասա սըֆաթընը էհէմմիյէթի գալմատըզը միւլահազատէն դայրը պայիտ վէ մումաիլէյհին չու անվալը մաարուզէսինէ մաատրլէթ վէ միւսավիթը սէնիյէ թէվիզ պույուրմաճաղը լապիտտ պուլունտուղու կիպի պատէմա տահլերի տախի մէճլիսի մէզքիրլի միւտավէմէճտէն իճթիհատ էյլէմէքլիկիմ մահալ կէօրիւլտիյինին հուգուրու մաալինչուրը հազրէթը ֆէխիմանէլերինէ արզ ու հիքայէսինէ միւպատէրէթ էյլէտիմ, օլ պապտէ վէ հէր հալտէ էմր ու ֆէրման վէլիհսան էֆէնտիմիզ հազրէթլերինին տիր։

Ֆէյ սէնէ 1295 Մէրէսսայը Էրմէնի
Մայիս 14 (Դեսէմբ)
Պէճէնէ

Թէրճ. Էֆէնտի։ Միւշարէլէյհ ֆազիլէթլու Ղեւոնդ վարդապետին, պազը հուգուգ վէ սըֆաթընն զըյմէթինի պիլմէյէն առաջնորդլար կիպի, էօյլէ պիր զայմագամըն հագարէթինէ դարշը սէս չԷԳԱՐՄԱՄԱՂԼԸԳ ԻԹՄԷՅԻՊ տէ, մէճլիսճէ օլան հագդընը մերգում գայմագամին բայմալ իթմէք իսթէհկինի տօղրուտան տօղրույա վալի բաշա հազրէթլերինէ եազարագ, սուրէթը մուէսսիրէտ հագդ ու սըֆաթընը միւտաֆէա վէ մուհաֆազա իտիչինէ, տօղրուսը, ազուրի մերթէպէ մէմնուն օլտուգ։ Թամ մէմուրիյէթի իճապընտան օլան չու մուամէլէի հագդանիյէթճայանէսինտէն տօլայը, միւշարիլէյհ վարդապետի թէպրիք իթ-

(1) Վալի բաշա հազրէթլերինէ պու իսթիտատան էվվել քէչիտէ օլունան պիր թէլէկրաֆա ճէվապ օլարագ քէշիտէ պույրուլան պիր գրթա թէլէկրաֆնամէի վիլայէթբէնահիլերինտէ կէօրիւլէն «մէսալիհի ումումիէնին հալլինէ սայիր մէմուրլարա պէրապէր սայ կէօսթէրմէլերի մէմուլ տուր» պէնտինէ ճէվապ տըր։)

թիւիմիզ կիպի, վալի բաշա հաղրէթլէրինն տասի, թէշէքքիյաթը մէգքիւրէյի նաղարը տիզդաթա ալարագ։ Մերդում Եօլուզ վէ Նիզամնըզ դայմադամը չէտի. տէն թէքտիր իտէճէկինի իւմիա իտէրիզ։

Վան մուխպիրիմ՝ զին տիւնքի նիւսխէմիզ տէրճ իթիկիմիզ մէքթուպընն տէվամը տըր։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

Մեք խորհուրդ կը տայինք իրենց անձամբ գնալ Սալմաստ և բամպակ բերել, սակայն կը պատասխանեն թէ Սալմաստցի Պարսիկներն չեն վաճառեր օտար վաճառականի այնպիսի գնով՝ որ ածան համարուի քան իրենց հայրենեաց մէջ առնելիք գինն։ Բաց ասսի ճանապարհի անապահովութենէն ալ կը զգուշանան։ Պարսիկներն դրամոց հրապարակին վրայ մեծ ներգործութիւն կանեն. կրնան ամէն տեսակ դրամի գինն աւելցուցնել կամ նուազեցընել, և ասոր համար իւրաքանչիւր կարավանին դրամոց գնոյն մէջ շատ կամ քիչ փոփոխութիւն մը տեղի կունենայ։

Յորմէ հետէ կառավարութիւնն յայտարարեց թէ տուրքի փոխարէն թղթադրամ չպիտի ընդունի այլ եւս, մետաղեայ դրամներն ինչալ սկսան, օսմ. ոսկին 171 զրուշէն 155 զրուշ պղինձի իջած է, իսկ մէթալիքով կամ մէճիտով ունեցած տարբերութիւնն դեռ աննշան է։ Պղինձ քաշուած է հրապարակէն, իսկ թղթադրամն՝ 100 մի թուղթ կարժէ այժմ 24—25 զրուշ անցուկ դրամ։

Այն հանգանակութիւնն՝ զոր կուզէր անել կառավարութիւնն թղթադրամի բարձման համար, դեռ չգործադրուեցաւ Հայոց մէջ, վասն զի Հայ հասարակութիւնն աղերսներով կը յայտնէ Վսեմ. կուսակալին թէ չէ կարող վճարել թէեւ կը ցանկայ։ Գրեթէ ամէնօր թաղերուս-ԷՆԹԷՐԴՈՒԸ կանչուեցան հաւանութիւն տալու, բայց նոքա յայտնեցին թէ իրենք իշխանութիւն չունին թաղեցիներէն ստիպմամբ առնելու և թէ նոքա չենք կարող վճարել կառարկեն։ Իրաւցնէ ժողովրդեան մը պարտք է օգնել իւր կառավարութեան, սակայն կառավարութիւնն ալ պարտաւոր է նայիլ նորա վիճակին և դատել թէ կարո՞ղ է նա արտաքոյ կարգէ պարտ մը՝ ալ կատարել մինչ իւր մշտական պարտքերն անթերի վճարել չէ զօրեր։ Ցայտնի է որ վանայ ժողովուրդ օգնութեան պէտք ունի դեռ և ե՞րբ կրնայ օգնել կառավարութեանն որմէ հարուստ չէ։

Հաստատապէս վճռուեցաւ երեկ որ՝ վաղիւ (կիրակի) երեսփոխանական ընտրողաց և ընտրելեաց ցանկերն կախուին ամէն թաղերու մէջ, որպէս զի յաջորդ կիրակին ամէն թաղերն ալ միանգամայն ընտրեն իրենց երեսփոխաններն։ Աւելորդ է յիշել, զի կրնայ գիտցուիլ թէ երկու կուսակցութիւնն ալ իրենց ընտրելիներ ունին և մեծ ջանք պիտի թափեն որ յաջողցունեն։ Երեմիա սրբազանը դեռ չյաջողեցաւ մի երէցն կուսակցութիւն կազմել. տակաւին անուն առած չեն տեղւոյս կուսակցութիւններն, այլ իրենց սկզբունքին նայելով Յառաջդիմական և Յետադիմական են։ Առաջիկայ շաբթուան համար մեծ աղմուկներ կը սպասուին։

Վանայ կուսակալութեան խորհրդական Վսեմ. Աղաթոնեան էֆ. և Վանայ երևելիներէն Գալճեան Գէորգ պէյ, Յարութիւն Թերզիպաշեան էֆ. և Տիրացուեան Յակոբ էֆ. երէկ Արարատեան ընկերութեան վարժապետանոցին այցելութիւն մը տուին։ Վարժապետանոցի տեսուչ էֆ. շատ մեծ ընդունելութիւն արեր էր իրենց։ Այդ հոյակապ այցելուներն գիտեր էին դասարաններն, որոց շատ հաւնած էին, թեթև հարցումներով աշակերտաց վիճակին վրայ ծանօթութիւն առեր և ուրախացեր էին։ Աղաթոնեան էֆ. մի գրաւոր ատենախօսութիւն արեր էր առաջին դասարանին մէջ, և բերանացի ատենախօսութիւն մը ալ երկրորդ դասարանն անելով իւր խորին հիացում յայտներ և աշակերտաց յորդոր կարդացեր էր։ Նոյնպէս գրաւոր ուղերձ մը կարդացած էր նաև Տիրայուեան էֆ. յորում Արարատեան ընկերութեան և նորա արդեանց և զբաղեալ օրապէս վարժապետանոցին վրայ իւր սքանչացում յայտնելէ և աշակերտներն խրախուսելէ ետք գրական նուէրներ արեր էր։ Զամչեանի եռահատոր Հայոց պատմութիւնն է այդ նուէրներէն մէկն, բայց միւսներն դեռ չկրցի ստուգել։ Աղաթոնեան էֆ. Բ. դասարանի աշակերտաց կարողութեան վրայ համառօտ մի գաղափար առնելու համար, մի նիւթ առաջարկեր էր, զոր աշակերտք գրելով իրեն ներկայացուցած էին, յորոց գոհ եղած է. վերոյիշեալ այցելուներն ստէպ այցելութիւն խոստանալով մեկնած էին, սաստիկ ուրախացան. ստուգիւ չեմ կրնար չգովել յիշեալ հոյակապ անձանց այն զգացում որ զիրենք այսպիսի գործերու կը մղէ։ Առած տեղեկութիւններէս իմացայ որ վարժապետանոցի բարեկարգ դրութիւնն տեսնելով այնչափ ուրախ կը լինէին իբրև թէ իրենց ստացուածքն մեծ արդիւնաւորութեան մէջ տեսնէին։ Այդ կապացուցանէ թէ մանկտւոյն յառաջդիմութեան վրայ մեծ սէր և փափաք ունին։

ՍՄԲԱՏ

Գայսէրիյէտէն ալտըղըմըզ մէքթուպ տըր։

Մուէլլիֆ էֆէնտի,

Ղազէթայը միթէպէրինիզին 531 ինճի նուսխէսինտէ, Գայսէրիյէտէն մէրսուլ իմզասըզ պիր մէքթուպ իլէ, ալէյհիմտէ եապըլմըշ պիր ապվիյաթ օղուտուր։

Մուհարբերի մէքթուպ հէր քիմ իսէ, մէգքիւր ապվիյաթըն մուհարբիք վէ միւշէվվիգիտէ օնըն իլէ հէմբաէրի օլմալը տըր, չինքի պուրատա սատէմէ պիր գաշ սատմատան իպարէթ ֆիյէյի գալիւէ վար տըր քի նասըլ իսէ, պէնատէնիզին մահքէմէյի պիտայէթտէ պուլունտուղումու չէքէմէտիքէրինտէն, հէր նէ սուրէթ վէ վէսայիլ իլէ օլուր իսէ օլուն պէնի լեքէլէմէք իչին թէհարրիի էսապա վէ վէսայիթտէն կէրի տուրմասըգլարընը բէք էյի պիտիրիմ։

Կէլէլիմ քի ալէյհիմտէ իտիլէն ապվիյաթը մէգքիւրէնին գայիլ վէ միքթէրիսի նասը՞լ թէտարիք իտիրմէ վէ պունուն սէպէպ վէ մէնշէյինէ՞ տիր, չիմտի օնու պէյան իտէլիմ։

Մալիւմ տիր քի, մահալլէ արասընտա վէ էվ իչինտէ միւսքիրտիկէյ ու ֆիրուլթը պոթէն մէմնուն օլտուղու վէ պախասուս պաղը մէհտուրի մէշհուսէսինտէն նաչի, պունտան մուպտասէր, հաթթա բուխարթը միւսքիրտի մաղալալըրընդ տախի, ճանիպի հիքիմէթէն սէտտա ու թաթիլ իտիրմիշ օլտուղու հալտէ, մէքքէն օլտուղում մահալլէտէ սաքինէ պիր Ռում գարբըսը խանէսինտէ ինճէ սուլունուն պիրի պիր վաղթ տըր խաֆիէն միւսքիրտի սաթմաղտա օլտուղունա վէ պունտան տօլայը պաղը ուշղունսուզլուգտա զուհուր իյէտիյինէ մէպնի, թարաֆընտան վէրիլէն խոպէր իւպէրինէ, բուսուստի միւտիրիյէթինին էմրի իլէ մէգքիւր խանէ թահթը թէմհիրէ պալընտըզը կիպի, պի ալտըրէ տէրուսինտէ զուհուր իսէն միւսքիրտի տախի ճանիպի միւտիրիյէթի մուտահիյյհատան զոպթ ու միւսաէրէ օլունմուշ իսի։

Սահիպի իֆթիրա քի Անատոլու նամընտա պիրիսի տիր, սօղրատան ալնաշղընընտա կէօրէ, մէրդում ինճէ սուլու իլէ օրթագ օլտուղունտան, վէ օլ սըրատա միւղդա մէհլիսի թէմիսիլի լիմատա պիր տէ իշի պուլունտուղունտան, մէգքիւր մէյլանէ քէյֆիյէթի իւզէրինէ, ամիպէրինտէն պիր թաղրիպ իլէ, ալտը ինթիդամա վէսիլէ արատաղտա իքէն, կիտիպ մուարրըզլարընը պուլուր, վէ պիր ալտըրէ անդերտէն ալտըղը թալիմաթ վէ կէօրուիւլ թէշվիգաթա իսթինատէն ալէյհիմտէ օ միսիլու պիր իֆթիրատա պուլունուր իսէ տէ, պիթթապի թարաֆընտան ապա գապուլ վէ հաղմ օլունմայանաղը հաստէպիյէ, միւֆթէրիի մէրդում ալէյհինտէ իդամէի տավա իսէճէյիմ սըրատա, մէրդում իշին նէյէ միւնճէրը օլաճաղընը ֆէհմ իյէտիյինտէն, պիր գաշ զէվաթ միւվաճէհէսինտէ կէլիպ, վէ խանատը մէգքիւրունուն մահվա էսէրի թէշվիգ վէ խվթայ օլտուղունու սէօյլէյիպ, պիր չօգ բիճա վէ մինէթլէր իսէ, իսթիֆայը գուսուր իյէմիշ օլտուղունա վէ պաթէն պէնի հէր քէս պիվպ վէ թանընաղը ճիհէթէ օ միսիլու պիր ատմին հագդըմտա օյան հէրզէկուիւկունէ քիմսէ էհէմմիյէթ վերմէյէճէյինտէն, մէրդումուն վագը օյան բիճաբնա մէպնի տավատան սարֆը նապար իյէմիշ իսիմ։

Իմթէ էֆէնտի, ապվիյաթը մէգքիւրէնին սէպէպ վէ մէնշէյի իլէ սուրէթը ճէրէյանը մատտէնին հիքայէսի պու մէրքէզտէ օլտուղունտան, զաղէթայի միւթէպէրինիզ փասրթասը իլէ, չիքէսթի իսիլէն նամուսմուն իչտու մէքթուպլիին տախի տէրճ վէ իլանը իլէ, թասհիհ ու իքմալ օլունմասընը թալեպ վէ բիճա իսէրիմ։

Մ. Ցրն. Կ. Զանդաֆեան

1879 մայիս 9
Գայսէրիյէ

Թէրճէմանը Լ.ֆէտէ։ 531 նումէրօլու նիւսխէմիզտէ պիթարաֆանէ տէրճ իթիկիմիզ Գայսէրիյէ մէքթուպընա ճէվապ օլարագ, մէքթուպը մէգքիւրտէ իթթիհամ օլունան վէ շէհրի մէգքիւր թէմէրիզի հուգուգ մէճլիսի ազասընտան պուլունան Արթին էֆ. Զամպագճեան թարաֆընտան եաղըլան պալատէքի ըէտտիյէ տախի քէզալիք պիթարաֆանէ նէյը օլունմուշ իսէ տէ, անճագ շուրասը պիրզէ գարանլըզ գալմըշտը քի, մէգքիւր 531 նումէրօլու նիւսխէմիզտէքի մէքթուպ սահիպինին սէօյլէտիկի կիպի, միւտտաի։ Արթին էֆ. Նին ըիչվաթ եէտիկինէ տայիր իսթիտա եաքմագ իւզրէ մահքէմէտէն չըգտըղը վագթի, էֆ. ի մումայիլէյհատէն թէհտիտ օլունտուղունտա՞ն մը իսթիյրը սիւքիւթ իթմիշ, եօգսա Արթին էֆ. Նին տէտիկի վէճճէլ, նամուսընը տավա իտէճէկի սըրատա միւտտաի եախօտ միւֆթէրի, ըիճա իտէրէք, պիր դաշ զէվաթ հուգուրընտա իսթիֆաի գուսուր իթմիշ վէ պունուն իւզէրինէ Արթին էֆ. տէ նամուս տավասընտան սարֆը նապար էյլէմիշ օլտուղունտա՞ն մը, պու մատտէ դարանմըշ. պուրասը էյիճէ ֆարգ օլունմատըղընտան, պու մէսէլէ իւզէրինէ Գայսէրիյէ մուխպիրիմիզլէն մալիւմաթը սահիհէ պէքլէրիզ։

ՄԻԹԻՆԷՎԻՑԷ

Միլլէթիմիզին Գայսէրիյէ ճանաղը տախիլինտէ էֆքէրէ գարիյէսի էհալիսինտէն պիր գաշ քիմէսնէ, գարիյէի մէգքիւրէնին գարանմագ տէրէճէսինէ կէլմիշ օլան մէքթէպինէ եէնիտէն պիր հիւսնիւ ինթիզամ վերմէք մագսէտիյլէ, պէյնլէրինտէ «Լուսին. եան Միութեան» նամընտա պիր ճէմիեէթ թէշքիլ իթմիշ, վէ պու զաղէթայի միւթէպէրինիզ փասրթասը իլէ, չիքէսթի իսիլէն նամուսմուն իչտու մէքթուպլիին տախի տէրճ վէ իլանը իլէ, թասհիհ ու իքմալ օլունմասընը թալեպ վէ բիճա իսէրիմ։

Մ. Ցրն. Կ. Զանդաֆեան

1879 մայիս 9
Գայսէրիյէ

Թէրճէմանը Լ.ֆէտէ։ 531 նումէրօլու նիւսխէմիզտէ պիթարաֆանէ տէրճ իթիկիմիզ Գայսէրիյէ մէքթուպընա ճէվապ օլարագ, մէքթուպը մէգքիւրտէ իթթիհամ օլունան վէ շէհրի մէգքիւր թէմէրիզի հուգուգ մէճլիսի ազասընտան պուլունան Արթին էֆ. Զամպագճեան թարաֆընտան եաղըլան պալատէքի ըէտտիյէ տախի քէզալիք պիթարաֆանէ նէյը օլունմուշ իսէ տէ, անճագ շուրասը պիրզէ գարանլըզ գալմըշտը քի, մէգքիւր 531 նումէրօլու նիւսխէմիզտէքի մէքթուպ սահիպինին սէօյլէտիկի կիպի, միւտտաի։ Արթին էֆ. Նին ըիչվաթ եէտիկինէ տայիր իսթիտա եաքմագ իւզրէ մահքէմէտէն չըգտըղը վագթի, էֆ. ի մումայիլէյհատէն թէհտիտ օլունտուղունտա՞ն մը իսթիյրը սիւքիւթ իթմիշ, եօգսա Արթին էֆ. Նին տէտիկի վէճճէլ, նամուսընը տավա իտէճէկի սըրատա միւտտաի եախօտ միւֆթէրի, ըիճա իտէրէք, պիր դաշ զէվաթ հուգուրընտա իսթիֆաի գուսուր իթմիշ վէ պունուն իւզէրինէ Արթին էֆ. տէ նամուս տավասընտան սարֆը նապար էյլէմիշ օլտուղունտա՞ն մը, պու մատտէ դարանմըշ. պուրասը էյիճէ ֆարգ օլունմատըղընտան, պու մէսէլէ իւզէրինէ Գայսէրիյէ մուխպիրիմիզլէն մալիւմաթը սահիհէ պէքլէրիզ։

ՇԱՐԳ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ

ԹԷՔԲԱՐ ՐՈՒՍԻԼԻ ՃԻՀԷԹԻ

Տէվլէթի Օսմանկէ Էվրօբանըն թէվասսութը թալեպ իտէր։

(562 նումէրօյան գէվամ)

Պու թահրիրաթը ումումիյէ մուվաֆֆագիյէթէ նայիլ օլմատըղը կիպի, հիւքիւմէթը սէնիյէտէ իքի ֆրգա հասըլ օլուպ, պու ֆրգանըն պիրի Ինկիլթէրրանըն օյունունու աղնամայա պաշլայան Թիւրք էվլիյը ումուրը օլմազլա, պու ֆրգա Զարտան պիր միւթարէքէ իսթէմէյէ վէ տօղրուտան տօղրույա օնունլա միւզաքէրէ իթմէյէ զաթը չահանէյի գանարըմայա չալըշտըլար. պունլար Տէրսաատէթտէ Ալմանեա սէֆիրի բրէնս Բէուս թարաֆընտան իլթիզամ վէ թասահուպ օլունմագտա իտիլէր։ Տիկէր ֆրգա, միւթալաա իտէրէք քի Թիւրքիանըն վիւճուտը պիլէ մուխթարատա օլտուղունտան, Ինկիլթէրրանըն քեամիլէն պիթարաֆ տուրմասը նա միւքին տիր, պու տէվլէթին թէվասսութընը թալեպ իթմէյի նասիհաթ իթտի։ Ինկիլթէրրա գապինէթօսընըն միւշէվվէշ մուաքմէլէսի սայէսինտէ պու իքինճի ֆրգա զալիպ օլմուշ տուր։

Դեկտեմբեր 24տէ լօրտ Տէրպի, Էրօբա տէվլէթլէրինին ումումի պիր թէվասսութը միւմքինսիզ օլտուղունու Մ. Լայարտա պիլտիրմէքտէ իտի. չինքի Ալմանեա պունա մուավէնէթ իթմէյօր իտի. լաքին եինէ օ թէլէկրաֆլա լօրտ միւշարիէյհ սիվալ իթմէքտէ իտի քի, Զարըն նէ տիւրլիւ միւսալէհա թէքլիֆաթը գապուլ իտէճէյինի աղնամայա Ինկիլիզ հիքիմէթի թարաֆընտան չալըշըմասընը զաթը չահանէ իսթէր մի իտի։

Պապը Ալի պէյլէ պիր թէքլիֆինէ տէրէճէ մէմնունիյէթլէ գապուլ իթտիյինի թարիֆէ հաճէթ տէյիլ տիր. զիրա պու թէքլիֆ քէնտի կիւզել իւմիտլէրինէ պիր դուվվէթ վերմէքտէ իտի։ Իքի կիւն սօղրա, Լօնտրատաքի սալթանաթը սէնիյէ սէֆիրի Միւղիւրիւս բաշա, լօրտ Տէրպիյէ պիր թահրիրաթ եազարագ, հաչմէթլու Ինկիլթէրրա գրալիչասընընն ՌԷվասսուԹընը իլթիմաս իթմէք իչին զաթը չահանէտէն էմր ալմըշ օլտուղունու իչար իթմէքտէ իտի։ Թիւրքլէր պու ՌԷվասսուՌ քէլիմէսինի պիլմէյէրէք գուլլանմագտա օլուպ, հաթթա պունուն սէպէպինտէն Ինկիլթէրրանըն նիյաթ ու էֆքէրը հագիգայէսի իւզէրինէ սան տագիզայա գատար ալտանմըշէր իտի։ Միւղիւրիւս բաշանըն պու թէպլիղաթը իւզէրինէ թամ ֆրսաթ իտի քի լօրտ Տէրպի քէլիմէի մէգքիւրէյի Թիւրքէրէ իյզահ իթտին, լաքին իթմէտի վէ պու ֆրսաթը էօյլէճէ դաչըրտը։ Նէ վագթի պիր տէվլէթ տիկէր պիր մաղլուպ տէվլէթ իչին թէվասսութ թէքլիֆ իտէր, օնտան չու ալնաշըլըր քի, տէվլէթի միւշարիէյհայը զալիպ նէզտինտէ սիլահլա տա թասահուպ ու իլթիզամ իթմէք նէյէթինտէ տիր, վէ լօրտ Տէրպինին իսէ՝ հիւքիւմէթինի պու տէրէճէյէ գատար վարտըրմաղա ֆիքրի հօգ իտի, լաքին քէնտիսինտէն թիւրքլէրին պաշգա պիր մուավէնէթ պէքլէմէմէլէրինի տէ խապէր վերմէզլիտի, զիրա օ վագթի թիւրքլէրի տօղրուտան տօղրույա Ռուսիա իլէ միւզաքէրէ իթմէք մէճպուրիյէթինտէ պուլունտուրաճաղընտան, քէնտիսինին տէ հէր սուրէթլէ էօնիւնիւ ալմագ իսթէտիյի չէյ պու իտի։

Ինկիլթէրրա խարիճիյէ նազըրընն պու սըրատա հալ ու թավրը հագիգաթէն աղնաշըլմազ պիր չէյ օլուպ, թիւրքիանըն տօղրուտան տօղրու Ռուսիա իլէ միւզաքէրէ կիրիշմէսինի իսթէմէզ իտի, զիրա Ռուսիա օ վագթի Շարգտա Ինկիլիզ մէնաֆիինի ասլա նազարը տիզգաթա ալմագսըզըն չէրայիթի սուլհիյէ իւզէրինէ միւճատէլէ իտէպիլիր իտի. պունուն էօնիւնիւ ալմագ իչին պիր չարէ վար իտի, շու քի Ինկիլթէրրա քէնտի մէրամունուֆուզընը սուրէթը գաթիյէտէ եիւրիւթտիւրիւպ, լաղմ կէլտիկի թագտիրտէ իլանը հարպա գատար վարմալը իտի։ Պու իքի չըգդըն աբրասը եօգ տըր. եա չէքիլմէլի վէ պու չէքիլմէնին նէթիճէլէրինէ թահամմիւլ իթմէլի, վէ եախօտ միւտտախէլէ իթմէլի վէ նիհայէթ տէրէճէյէ գատար վարմալը։ Իմտի լօրտ Տէրպի պու իքի չըգդըն պիրիսինի էլէ ալմաղա պիր տիւրլիւ պիր գարար վէրէմէտի. նէ մուհարէպէ վէ նէ տախի մուհարէպէյէ սէպէպիյէթ վերիր պի մուամէլէ իսթէմէզ իտի. լաքին թէվասսութ մէմուրիյէթինի իհրաղ իտէրէք, պունուն եալընըզ մուհասէնաթընը էլտէ իթմէք իսթէտի։ Պէյլի տէ Թիւրքիայը Ռուսիանըն էլինտէն ուճուզճա գուրթարան պիր ահվալ զուհուր իտէր տէյի իւմիտ իտէր իտի, վէ քէնտիսինի էզտիրմէմէյէ գարար վերմիշ օլտուղունու սօն տագիգայա գատար Պապը Ալիյէ ինանտրարագ, օ ահվալին զուհուրինէ տէ քէնտի սէպէպ օլտու տէյի կէօսթէրէպիլմէք մէմուլինտէ իտի։ Շիւպհէսիզ տիւշիւնիւր իտի քի Պալգան խաթթը տահա ուզուն միւատէթ Ռուսլարը թութուպ, մուհարէպէ տախի պէյլէճէ ուզայարագ, Սվսթրիայը քէնտիսինէ ճէլպ իթմէյէ վագթի օլաճագ վէ իչի սավսավայա պրագմագլա իքի մուհարիպլէրին հիչ պիրիսինէ տէ տօղրուտան տօղրույա պիր խուսուսմէթ կէօսթէրմէքսիզին հէր չէյի գազանաճագ տըր։

(Տէվամ)

ճէմիեէթլէրինի խրիմեան Սրբազան հաղրէթլէրինին թահթը հըմանէսինէ վէ կէտիք բաշա քիլիսէսի բարազլարընտան Ա.Ժ. Տ. Պօղոս հայր իլէ տիկէր պազը Գայսերիյէլի ղէվաթը միւթէպէրէնին թահթը նէզարէթինէ վաղ էյլէմիշլէր տիր։

Գարիյէի մէզբիւրէնին պու սահէատ պիր մունթազամ մէքթէպի պուլունարագ, զուլմէթը ճէհալէթտէ գալմըշ օլան պիչարէ չօճուգլարը, էնվարը մէարիֆլէ թէնվիր օլուուգլարը հալտէ, էլպէթթէ միլք ու միլլէթէ եարար վաթանտաշլար օլաճագլարը տէրքեար օլտուղունտան, պու հալտէ ճէմիեէթի մէզբիւրէ աղալարընն մագսէտ վէ հիմմէթլէրի շայանը թահսին վէ թէշվիզ տիր։

—

Պիլէճիք մուխպիրիմիզին եաղարը՝ մանիմաթա կէօրէ, օլ թարաֆտա եաղմուր վէ տօլու քէսրէթի իւզրէ եաղարընտան, պազը ճիվար գարիյէլերին, վէ չիֆթլիքլէրին պէօճէք եարարագլարը վէ էքինլերի վէ պաղարը խայլիտէն խայլի խարաղ օրմուշ վէ ֆուգարայա բէք չօղ զարար ու զիյանը տօգունմուշ տուր։

—

Էրնէթ Ռենէն նամ Ալթինա կաղէթասը թէսալիատա քեային եանիձու նամ մահալտէն 22 մայիս թարիխիյէ վիւրուտ իսէն աթիտէքի թէլէկրաֆը նէշր իթմիշտիր։

«Մայիս 7տէ, չէթէլէրի 60 քիշիտէն իպարէթ օլան Լինկոս վէ Ֆարմաղի նամ ասի սերկէրտէլէրի, էթմէք պուլտուրմագ իչին Միցցալիա գարիյէսինէ օն քիշի կէօնտէրիրլէր։ Էնամի բահտէ պու օն նէֆէր ասի պիր միւլգիմին թահթը գօմանտասընտա օլան ուֆագ պիր պէօլիւք Օսմանը ասկէրինէ թէսատիֆ իտիպ պու չաթըշմալարը արասընտա, ասաքիրի Օսմանիյէտէն ալթը նէֆէր սավուշուպ, օրայա եաղընն պուլունան հիքիմէթը ասկէրկիյէ խաչեր վերիր։

Հիւքիմէթը մէզբիւրէ պունուն իւզէրինէ Ա.Յ–եօրկի մանասթիրընը իշղալիթմէք իչին տէօրթ պին քիշիտէն իպարէթ պիր գօլ ասկեր սեվգ իտէր, զերա ասիլէր օլթարաֆա տօղրու եիւրիւմէքտէ իտիլէր։ Մայիս 9տա սապահ սաաթ 6տա ասիլէրէ ասակիրի Օսմանիյէ արասընտա պիր մուհարեպէ վուղու պուլուպ, ադշամին սաաթ 5 ինէ գատար տեվամ իթմիշ վէ ասիլէր մաղլուպ օրմուշ տուր։

Ասի սէրկէրտէնի մէրգումլին. կոսըն ճէսէտի թրհալայա կէթիրիլէրէք տէֆն օլունմուշ վէ 300 տէն զիյատ մէճբուհ վէ մագթուլ Օսմանը ասկէրի տախի չէհրը մէզբիւրէ նագլ իտիլմիշ տիր։

—Օն պէշ կիւն էվվէլ պազը թիւճճարը Շարգի Բումէլիտէն սալարա եիւքլէթիքլերի զախրէլէր Գայաճըգտա Պուլղարլար թարաֆընտան զաթի օլունմուշ տուր։

—Ինկիլթէրրա տէվլէթի ճանիպինտէն Անատօլուտա նասպ օլունաճագ ժէնէրալ գօնսօլոս, երքեանը հարպ միրալայը բիւթպէսինի հայիզ օլուպ էրզրումտա իդամէթ իտէճէք, վէ ճիւմլէսի երքեանը հարպ զապթանընտան օլարագ պէշ նէֆէր գօնսօլոս վէքիլի տախի մուսայիլէյհին մայէթինտէ պուլունաճագմըշ։

—Պիր տավանը մէհաքիմի նիզամիյէտէ բույէթի եանատէ վէրիլէճէք գարար հագգընտա կէրբէք մէճէլէ վէ կէրբէք գավանինի սայիրէի մէվճուտատէ սերահաթ կէօրիւլէմէղ իսէ, ավէր նիզամը լարա գըյաս վէ թաթպիգէ կիտիմէյէրէք, ասղրուճա մէճէլէ գօմիսիօնունա մի բաճաաթ օլունմասը, վէ օրատա վերիլէճէք գարար պիր թարաֆտան մահալինէ պիլտիրիլմէսի, վէ տիկէր ճանիպատէն մէճէլէյէ զէյլ իտիլմէսի լիւզումունա, մէճէլէ գօմիսիօնը ըյասէթիյլէ Ադիյէ նէզարէթի միյանէսինտէ վուգուա կէլէն մուխապերէ իւզէրինէ գարար վերիլմիշ տիր։

—Բարիս սէֆարէթը սէնիյէսի թարաֆընտան Ֆրանսըզ զազէթաներընա վերիլտիյինի բիվայէթ իտերէք, պու սապահքի Վոֆըն կազէթասընն նէշր իթմիյի թէլէկրաֆնամէ տիր։

«Թըրհալա գօմանտանը ճանիպինտէն վիրուտ իտէն պիր թէլէկրաֆ մաալինէ նազարէն, 46 նէֆէրտէն իպարէթ պիր Օսմանլը միւֆրէզէսի, Եունան էշզըյասը թարաֆընտան պիր օրման տէրուինինտէ թէրթիպ օլունան բուսուսյա տիշմիւշ օլմազլա, էշգըեայը մէրգումէ, ասքէրտէն 14 նէֆէրի շէհիտ իտերէք, ճէսէտլէրինի բարէ բարէ իթմիշլեր, վէ բարչալարընը տախի օրմանտա ազաճ տալըրընա տամըշլար տըր։ Պու հարէքէթը ֆաճիա մահալինտէն թասատիգ օլունմուշ տըր»

—Էվվէլքի կիճէ Պէյօղլունտա Սագըզ ազաճընտա սաքին միլէթիմիզտէն 45–50 եաշընտա պիրի, քէնարի քէնտիսինի խանէսի. նին գույուսունա աթմըշ վէ երթէսի կիւնիւ նաշէսի գույուտան չըգարըլմըշ տըր. պունուն սէպէպի ադ իրքիֆէթի օլուղու մաղնուն տըր։

—Պու կիւն սաաթ իքի իւշ բատտէլէրինէ ատամըն պիրի եէնի ճամի մինարէլէրինին պիրինէ չըգուպ, քէնտիսինի աշաղա աթարադ անիտ վէֆաթ իթմիշ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Մուլքի Դեղեսան Դիւան

Բաթրիրդ վէքիլի Իզմիրլեան Գեր. Մատթէոս Սրբազան հաղրէթլէրինին ըյասէթի վէ սահատէթլու Եուսուֆեան Տիգրան էֆ. հաղրէթլէրինին իքինճի ատենապետլիյի թահթընտա միլլէթ մէպուսան մէճլիսի տիւնքի կիւն իճթիմա իթմիշ վէ զիյրտէ մուհարրէր գարարլարը վերմիշ տիր։

1. Պիրինճի Ատենապետ ատթուֆէթլու Գ. Օտեան էֆ. հաղրէթլերի ատենապետլիք մէմուրիյէթինտէն իսթիֆա իթմիշ, իսթիֆասը օգունմուշ, ֆագաթ Մէճլիս միւշարիլէյհ հաղրէթլերինին իսթիֆասընը գապուլ իթմէյուպ, իսթիֆասընը կերի ալարարմագլըգ խրտմէթինի Գեր. Իզմիրլեան Սըրբազան հաղրէթլերինէ վէ Մայր–Դիւան աղալարընա իհալէ իթմիշ տիր։

2. Մըսըր վէ Բուսֆուգտան մէպուս իսթէնիլուպ իսթէնիլմէսի իչին խառն ժողով թարաֆընտան պա թահրիր Մէճլիսէ թագտիմ օլունան մէսէլէ, տախիլի նըզամնամէ ահքեամինճա թէտգիգ օլունմագ իւզրէ Նախաձեռնութիւն դիւանընա իհալէ օլունմուշ տըր։

3. Քաղաքական ժողով թարաֆընտան թագտիմ օլունան պիւտճէ երինէ տախիլի նըզամնամէ ահքեամինճա Համարակալութիւն դիւանընա կէօնտէրիլմի։

2. Կարս էյալէթինին Բուսիայա կէչմէսի իւզէրինէ, Վարչութիւն գարարըյա Պայպուրդ էրզինկեանտան այրըլըպ, Կարս եէրինէ կէչիրիլէրէք, պունատան պէօյլէ Պայպուրդատան պիր մէպուս ինթիխապ օլունճագ տըր։

5. Էրզինկեան թարաֆընտան մէպուս ինթիխապ օլունան Պէրպերեան Ռէթէոս էֆէնտինին ինթիխապը թաստիգ օլունտու։

6. Արապեան Ալթանադինէ էֆէնտինին մէքթէպլերտէն չըգան թալէպլերէ իշ պուլմագ վէ սանատաթ վէ թիճարթը իլերի կէօթիւրմէք իչին մէճլիսին նէզարէթի թահթընտա պէօյիճէք պիր Ընկերութիւն թէշքիլի զըմնընտա վուգու պուլան ֆիգատէսի. մէճլիսի մէզբիւր իսթիմա իտիպ, Ալթանադինէ էֆէնտինին պէօյլէ պիր թէտպիրի միֆիտա տիւշիւնմէսի իչին թէշէբբիւրէ պերապեր, պու Ընկերութիւնուն նէզարէթի մէճլիսէ այիտ օլմայանաղընը պէյան իթմիշ տիր։

7. Նախաքննիչ դիւանըր ինթիխապ օլունմուշլար տըր։

8. 1860 տան, եանի Սահմանադրութիւնուն իհտասընտան պերի միլլէթ թարաֆընտան թահզէդ վէ թէտգէդ իչին թաշրարարա իզամ օլունան միւֆէթթիշլերին, մէմուրիյէթլերինի նէ՝ եօլտա վէ նասրլ իֆա իթտիքլերինէ տայիր պիր գօմիսիօնու մախսուս թէշքիլի հագգընտա Ղազարոսեան ֆրիստոսատուր վէ Գափամաճեան Մինաս էֆէնտիլեր թարաֆընտան ագտէմճէ մէճլիսէ թագտիմ օլունուպ էհտիմիյէթի թէպէյուն իտէն մէսէլէ, պատէլ միճաաելէ, ումումուն գարարըյա խորհրդարանական ճանճանախուտմբա վէ Մայր–դիւանա իհալէ օլունտու։

9. Մուշ վանահայրը Մամբրէ եպիսկոպոս իչին Գափամաճեան Մինաս էֆէնտի թարաֆընտան Վարչութիւնա սիւալ վարիտ օլմուշ, վէ միւմանիլէյհ եպիսկոպոսու, Սթամպօլա կէլմէք իւզրէ, Երզրումտան եօլա չըգտըրընա տայիր պա թէլէկրաֆ ճէվապ ալընմըշ օլտուղունու, Բաթրիրգ վէքիլի Իզմիրլեան Գեր. Մատթէոս Սրբազան հաղրէթլերի պէեան իթմիշ տիր։

Կէլէճէք իճթիմանընն 15 կիւնտէն վուղու պուլմասընա գարար վերիլէրէք, մէճլիս սաաթ տօգուզ պուչուգտա տաղըլմըշ տըր։

—

Բաթրիրգ վէքիլի Իզմիրլեան Գեր. Մատթէոս Սրբազան հաղրէթլերինին մէմուրիյէթի թատիգի չիմտիյէ գատար կէճիքմիշ օլտուղու մէսէլէսի իչին միլլէթ թարաֆընտան պու կիւն Սատրազամ հաղրէթլերինէ պիր հէյէթը մէպուսէ կիտէճէք տիր։

—

Նախարարներ ազգային ընդունելութեան Դիւան

Տ. Խորէն Արքեպիս. Նար–Պէյ
Տ. Յովհաննէս քահանայ Մկրտեան
Տիգրան էֆէնտի Եուսուֆեան

Դատարակութեան Դիւան

Սէրվիչէն էֆէնտի
Ստեփան փաշա Ասլանեան
Գասպար էֆէնտի Զերազ

Կալուածոց Դիւան

Յովհաննէս էֆ. Կրճիկեան
Աբիկ » Ունճեան
Մինաս » Գարամաճեան

Հանրակալութեան Դիւան

Ստեփան էֆ. Փափազեան
Համբարձում » Մագպուլեան
Քրիստոսատուր » Ղազարոսեան

Յարաբերութեան Դիւան

Մկրտիչ էֆ. Էսայեան
Բարսեղ » Հալաճեան
Պօղոս » Պառնասեան

Իրաւասութեան Դիւան

Տ. Ներսէս Վրդպ. Ասլանեան
Առաքել էֆ. Ալթուն Տիւրրի
Նշան » Օտեան

Նախարարութեան Դիւան

Տօքթէօր Դափայէլեան էֆ.
Յարութիւն էֆ. Մերեէմ–Գուլի
Միհրան » Զօպանեան

Խմբագրութեան Դիւան

Կարապետ էֆ. Իթիճեան
Գարեգին » Մելիքեան
Համբարձում » Ալաճաճեան

ԼՍԱՐԱՆ

ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Ի Հայկանուշ վարժարանի յ'Նէնի–Գաբու 1879 մայիս 20 կիւրակի ցերեկ'ի ժամ 6։

Ա. Շէջան. Գ. Հանդէս.

Դաշնակահարութիւն Մեծ. Կարապետ էֆ. Փափազեան ազգ. երգեր. պատանեաց երաժշտական խումբ մի. բանախօսութիւն Մեծ. Մարգար էֆ. Մարգարեան

Ազգայ երգնկոթեան պարտքը ի՞նչ է

Կը հրաւիրուին ամեն յառաջադիմասէր հայեր իրենց ներկայութեամբը պատուել սոյն Հայկ. Լսարանը թէ՝ ի քաջալերութիւն յիշեալ բարենպատակ ընկերութեան և յանուն Հայոց հայրենեաց բարոյն և վերծնութեանը համար խօսուելիք առենախօսութիւններէն բարոյապէս օգտուելու։ Մուտքն է 2 գահեկան պղինձ։

—

ԱԶԴ

Հայկական կրթարանի տնօրէնութենէն, ազգային Սահմանադրութեան ԺԹ. Տարեդարձի հանդիսին իւր սանուները մասնակից ընելու և՝ մասնաւորապէս՝ Ս. Փ. Հիւանդանոցին նպաստ մը հայթայթելու նպատակաւ, յատուկ շրջենաւ մը վարձած է Շիրքեթի–խայրիյէ ընկերութենէն։

Շրջենաւին երթեւեկութեան ժամերն, տոմսակաց գինն և այլ ծանօթութիւնք նշանակուած են նոյն իսկ տոմսակաց վրայ, որ կը գտնուին հետեւեալ տեղերը։

Կ. Պոլիս, Պահճէ գաբու, սուճի Պ. Պօղոսի խանութը։

Ղալաթիա, Գումխօն խանի դիմաց, սեղանաւոր Կիւլեան Յակոբ էֆէնտիի խանութը, թիւ 5։

Պէշիկթաշ, Բաշա մահալլէսի, ֆէսճի Յովսէփ աղայի խանութը։

Օրթաքէօյ, մաղազաճի Բարթամ աղայի ձեռամբ։

18 Մայիս 1879 2—1
Օրթաքէօյ

ԻԼԱՆԱԹ

Ամենէն պայրէ իլանը

Գալաթասա Եօրկանճըլար իչինէ Տայիրէնին մալի օլան եիրմի պիր զիրա ալթը բարմագ արասա, պու քէրրէ մէվգրի մուզաեէտէէ վաղ օլունտուղունտան, արասի մէզբիւրէյէ հէր քիմ թալիպ իսէ, մահը հալը բումինին եիրմի ալթընճը ճումասա իրթէսի կիւնիւ իհալէի գաթիյէսի իճրա օլունմագ իւզէրէ, Տայիրէ մուհասէպէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։ 5—2

15 մայիս 1879։

Բոսսարը Նէլբէրինուն կէլէն իլանը

Գայնանմըշ պէզիր եաղը	էբյէ	1332
Զէյ պէզիր եաղը	»	276
Բուղէբը նէֆթ	»	115
Բուղէնը զէյթ	»	205
Ամերիգան պէզի	Բոռլ	11
Գալըն գընապ	էբյէ	120
Զէյ իբլիք	ադէ	500
Սէնեէբսօս	էբյէ	72
Իս	»	240
Բէօճնէ գուրշուն	»	200

Պանաբրօշ վէ էվրաղը սահիհճ մաթպասալարը իչինէ պիր սէնէլիք օրմագ իւզրէ, մու պայասընա լիւզում կէօրիւնիւպ, պատէ էնվա վէ մէգասիրտէ մուհարրէր օլան էշանրն թարիխի իրանան իթիպարէն շէրաիթի լազմէսիյլէ, ճէմիյէթը բուսուսիեէտէ միանագասալարընն իճրասընա պէտ օլունագագ, իշպու 95 սէնէսի շէհրը մայիսին 21ինճի բազար իրթէսի կիւնիւ ազշամը սաաթ օնտա գարարը գաթիսի վերիլէճէքինէն, պունլարըն իթասընա թալիպ օլանլարըն եէվմը մէզպուրէ տէկին ճէմիեէթը մէզբիւրէեէ միւրաճաաթ իտերէք, շէրաիթի միւնագասայը էօյրէնիպ, օնա կէօրէ միւնագասայա կիրիշմէլէրի լազմ կէլէճէյի իլան օլունուր։

14 մայիս 95. 2—2

Սթամպօլտա միլլէթ մէքթէպլերինտէ հօճա մանավինկի վէ կառավարիչլիք իթմիշ օլուպ էրմէնիճէտէն պաշգա ինկիլիճէ վէ Ֆրանսըզճայա տախի աշնա պուլունան պիր զաթ չիմտի պօշտա օլտուղունտան, պէօյլէ պիր հօճայա լիւզումի օլանին մանթպուամըզա միւրաճաաթ էյլէմէմի։

Սահիպի իմթիյազ
ԱՆՏՈՆ ՍԱԳԻԱԵԱՆ

ՍԱՐՐԱՖԻՃԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա, 30 Մայիս

Ինկիլ. էհամը Ինկ. Էր.		99–1/8
Օսմ. էհամը աչըլը		11–7/16
» » գաբանը		11–7/16
Իսթիգրազ	65	15–
»	69	13–7/8
»	71	47–3/4
»	72	20–1/2
»	73	–
Օսմանը պանգաղը		10–1/8
Բուսիա իսթիգրազը		87–3/4
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ		–

Փարիզ, 30 Մայիս

Ֆրանս. էհ. 3 % ֆր.		83-30
» » 5 գրօնսուզ		115-45
Օսմ. էհամը աչըլը		11-55
» » գարանը		11-47 1/2
Իսթիգրազ	65 ֆր.	77-50
»	69	68-75
»	73	63-75
Օսմանը պանգասը		504-37 1/2
Բումէլի չըմէնտըֆէրի		48-50
Իթալիա էհամը		81-35
Գամպիօ Լօնտրա 3 այ վատէ		25-29

Վիէննա, 30 Մայիս

Աֆիօ	ֆիորին	–
Բումէլի չըմէնտըֆէրի		–

ԱՂԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էհ. ուս. տիւն ազ. գաբ.		12-20
Պու սապահ աչըլը		12-18
Իսթիգ. 63 (Մուլթօն)	6 % ֆ.	78-
» 65 »	6 % ֆ.	71-
» 69 (Թինար)	6	68-50
» 72 (Պոն սիւ Թրէզօր)		21-
» 73	6 % ֆ.	62 50
Բումէլի չըմէնտըֆէր	3	47-75
Ազճէ ֆայիզի	%	10-

ՊԱՆԴԱ ԱԳՈՒՕՆԼԱՐԸ

Գրէսի ժէնէրալ	4-14
Յատամպոլ պանգասը	6-15
Սօսիէթէ ժէնէրալ	3-38
Թրամվ-ոյ	2-80

ԱԴԶԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրչտան		Ղ. Փր
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը		167-
Մէթալիք »		115-
Պագըր »		165-20
Գայմէ »		1140-
Ինկիլիզ լիրասը		109-30
Ֆրանսըզ ալթունու		87-27
Փոլ		90- 8
Գրիմից ալթունու		51-15